

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (třetího senátu)

21. září 2017*

„Řízení o předběžné otázce – Směrnice 2005/36/ES – Uznávání odborných kvalifikací – Zubní technici – Podmínky pro výkon povolání v hostitelském členském státě – Požadavek povinného doporučení od zubního lékaře – Uplatnění tohoto požadavku v případě klinických zubních techniků, kteří své povolání vykonávají v domovském členském státě – Článek 49 SFEU – Svoboda usazování – Omezení – Odůvodnění – Cíl obecného zájmu spočívající v zajištění ochrany veřejného zdraví – Přiměřenost“

Ve věci C-125/16,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Prim'Awla tal-Qorti Ċivili (první senát soudu pro občanskoprávní věci, Malta) ze dne 23. února 2016, došlým Soudnímu dvoru dne 29. února 2016, v řízení

Malta Dental Technologists Association,

John Salomone Reynaud

proti

Superintendent tas-Saħħa Pubblika,

Kunsill tal-Professjonijiet Kumplimentari għall-Mediċina,

SOUDNÍ DVŮR (třetí senát),

ve složení L. Bay Larsen, předseda senátu, M. Vilaras, J. Malenovský, M. Safjan (zpravodaj) a D. Šváby, soudci,

generální advokát: P. Mengozzi,

vedoucí soudní kanceláře: R. Schiano, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 2. března 2017,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za Malta Dental Technologists Association a J. S. Reynauda T. Azzopardim, avukat,
- za Kunsill tal-Professjonijiet Kumplimentari għall-Mediċina S. Baileym a V. Cuschierim, avukati,
- za maltskou vládu A. Buhagiar, jako zmocněnkyní,

* Jednací jazyk: maltština.

- za českou vládu J. Vláčilem a M. Smolkem, jako zmocněnci,
- za španělskou vládu A. Rubio Gonzálezem a A. Gavela Llopis, jako zmocněnci,
- za italskou vládu G. Palmieri, jako zmocněnkyní, ve spolupráci s M. Russo, avvocato dello Stato,
- za rakouskou vládu G. Eberhardem, jako zmocněncem,
- za polskou vládu B. Majczynou, jako zmocněncem,
- za Evropskou komisi H. Støvlbækem a J. Aquilina, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 1. června 2017,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článků 49, 52 a 56 SFEU a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/36/ES ze dne 7. září 2005 o uznávání odborných kvalifikací (Úř. věst. 2005, L 255, s. 22), ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/55/EU ze dne 20. listopadu 2013 (Úř. věst. 2013, L 354, s. 132) (dále jen „směrnice 2005/36“).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi Malta Dental Technologists Association (Maltské sdružení zubních techniků, dále jen „MSZT“) a Johnem Salomonem Reynaudem na straně jedné a Superintendent tas-Saħħa Pubblika (Inspektor veřejného zdraví, Malta) (dále jen „inspektor“) a Kunsill tal-Professionijiet Kumplimentari għall-Medicina (Rada pro nelékařská zdravotnická povolání, Malta) (dále jen „RNZP“) na straně druhé ve věci žádosti o uznání odborné kvalifikace klinických zubních techniků (dále jen „KZT“) na Maltě.

Právní rámec

Unijní právo

- 3 Bod 3 odůvodnění směrnice 2005/36 uvádí:

„Zárukou udělenou touto směrnicí osobám, které získaly odbornou kvalifikaci v jednom členském státě, týkající se přístupu ke stejnému povolání a jeho výkonu v jiném členském státě se stejnými právy jako státní příslušníci tohoto státu, není dotčeno dodržování ze strany migrující výdělečně činné osoby případných nediskriminujících podmínek, které tento členský stát stanovil, za předpokladu, že jsou objektivně zdůvodněné a přiměřené.“

- 4 Článek 1 této směrnice, nadepsaný „Účel“, zní:

„Tato směrnice stanoví pravidla, podle nichž členský stát, který podmiňuje přístup k regulovanému povolání nebo jeho výkon na svém území získáním určité odborné kvalifikace (dále jen ‚hostitelský členský stát‘), uznává pro přístup k tomuto povolání a jeho výkon odborné kvalifikace nabyté v jednom nebo více jiných členských státech (dále jen ‚domovský členský stát‘), které jejich držitele opravňují vykonávat v tomto členském státě stejné povolání.“

Tato směrnice rovněž stanoví pravidla pro částečný přístup k regulovaným povoláním a uznávání odborného výcviku vykonané[ho] v jiném členském státě.“

5 Článek 3 uvedené směrnice, nadepsaný „Definice“, v odstavci 1 stanoví:

„Pro účely této směrnice se rozumí:

- a) ‚regulovaným povoláním‘ odborná činnost nebo soubor činností, u níž je přístup k ní nebo její výkon nebo jeden ze způsobů jejího výkonu v členském státě vyhrazen přímo nebo nepřímo na základě právních a správních předpisů držitelům určité odborné kvalifikace [...];
- b) ‚odbornou kvalifikací‘ kvalifikace doložená dokladem o dosažené kvalifikaci, osvědčení způsobilosti uvedené v čl. 11 písm. a) bodě i) nebo odborná praxe;
- c) ‚dokladem o dosažené kvalifikaci‘ diplomy, osvědčení nebo [a] jiné doklady vydané příslušným orgánem v členském státě určeným v souladu s jeho právními a správními předpisy, který prokazuje [které prokazují], že jeho [jejich] držitel úspěšně dokončil odbornou přípravu získanou převážně ve Společenství. Neuplatňuje-li se první věta této definice, považuje se doklad o dosažené kvalifikaci uvedený v odstavci 3 za zde uvedený doklad o dosažené kvalifikaci;

[...]

- e) ‚regulovaným vzděláváním a odbornou přípravou‘ příprava, která je zaměřena speciálně na výkon určitého povolání a která zahrnuje studium, které je případně doplněno odbornou přípravou nebo zkušební praxí nebo praxí pod dohledem.

[...]“

6 Článek 4 též směrnice, nadepsaný „Účinky uznání“, uvádí:

„1. Uznání odborné kvalifikace hostitelským členským státem umožňuje, aby oprávněné osoby měly v tomto členském státě přístup ke stejnému povolání, pro které získaly kvalifikaci v domovském členském státě, a vykonávaly je v hostitelském členském státě za stejných podmínek jako jeho státní příslušníci.

2. Pro účely této směrnice se povolání, které chce žadatel vykonávat v hostitelském členském státě, považuje za stejné, jako je povolání, pro které získal kvalifikaci v domovském členském státě, pokud jsou činnosti, které zahrnuje, srovnatelné.

3. Odchylně od odstavce 1 je částečný přístup k povolání v hostitelském členském státě povolen za podmínek stanovených v článku 4f.“

7 Článek 4f směrnice 2005/36, nadepsaný „Částečný přístup“, stanoví:

„1. Příslušný orgán hostitelského členského státu poskytne případ od případu částečný přístup k výkonu odborné činnosti na svém území, pouze pokud jsou splněny všechny tyto podmínky:

- a) odborník je plně způsobilý vykonávat v domovském členském státě odbornou činnost, k jejímuž výkonu se v hostitelském členském státě snaží získat částečný přístup;

[...]“

8 Kapitola I hlavy III této směrnice je nadepsána „Obecný systém uznávání dokladů o odborné kvalifikaci“. Tato kapitola obsahuje články 10 až 14 uvedené směrnice.

9 Článek 10 téže směrnice, nadepsaný „Oblast působnosti“, stanoví:

„Tato kapitola se použije na všechna povolání, na která se nevztahují kapitoly II a III této hlavy [...]“

10 Článek 11 směrnice 2005/36, nadepsaný „Úrovně kvalifikace“, rozděluje kvalifikace pro účely článku 13 a čl. 14 odst. 6 této směrnice.

11 Článek 13 uvedené směrnice, nadepsaný „Podmínky uznávání“, v odst. 1 prvním pododstavci uvádí:

„Pokud je v hostitelském členském státě přístup k regulovanému povolání nebo jeho výkon podmíněn držením zvláštní odborné kvalifikace, povolí příslušný orgán tohoto členského státu přístup k tomuto povolání a jeho výkon žadatelům za stejných podmínek, jaké se vztahují na jeho vlastní státní příslušníky, pokud jsou držitelé osvědčení způsobilosti nebo dokladu o dosažené kvalifikaci podle článku 11, který jiný členský stát požaduje k získání přístupu k tomuto povolání a jeho výkonu na svém území.“

12 Kapitola III hlavy III směrnice 2005/36 je nadepsána „Uznávání na základě koordinace minimálních požadavků na odbornou přípravu“. Tato kapitola obsahuje články 21 až 49 této směrnice.

13 Článek 34 směrnice 2005/36, nadepsaný „Základní odborná příprava v oboru zubního lékařství“, stanoví:

„1. Přijetí na základní odbornou přípravu v oboru zubního lékařství předpokládá získání diplomu nebo osvědčení, které opravňuje k dotyčnému studiu na vysokých školách a [nebo] vyšších vzdělávacích zařízeních s uznanou vysokoškolskou úrovní v členském státě.

[...]

3. Základní odborná příprava v oboru zubního lékařství zaručí, že dotyčná osoba získala tyto znalosti a dovednosti:

- a) přiměřené znalosti z oborů, na nichž je založena činnost zubního lékaře, a řádné pochopení vědeckých metod, zejména zásad měření biologických funkcí, hodnocení vědecky prokázaných skutečností a analýzy údajů;
- b) přiměřené znalosti o anatomii, fyziologii a chování zdravých a nemocných jedinců a o vlivu přírodního a sociálního prostředí na zdravotní stav lidí, pokud mají tyto znalosti vztah k zubnímu lékařství;
- c) přiměřené znalosti o stavbě a funkci zubů, úst, čelistí a souvisejících tkání, zdravých i nemocných, a o jejich vztahu k obecnému zdravotnímu stavu a fyzické a sociální pohodě pacienta;
- d) přiměřené znalosti klinických oborů a metod, které poskytují komplexní přehled o anomáliích, kazech a nemocích zubů, úst, čelistí a souvisejících tkání a o preventivním, diagnostickém a terapeutickém zubním lékařství;
- e) přiměřené klinické zkušenosti získané pod vhodným dohledem.

Toto vzdělání musí poskytnout dovednosti nezbytné pro veškeré činnosti prevence, diagnostiky a léčby anomálií a nemocí zubů, úst, čelistí a souvisejících tkání.“

14 Článek 36 této směrnice, nadepsaný „Výkon odborných činností zubního lékaře“, stanoví:

„1. Pro účely této směrnice se odbornými činnostmi zubních lékařů rozumějí činnosti uvedené v odstavci 3 a vykonávané pod profesními označeními uvedenými v příloze V bodě 5.3.2.

2. Povolání zubního lékaře je založeno na odborné přípravě v oboru zubního lékařství podle článku 34 a představuje zvláštní povolání, které se liší od povolání lékaře a specializovaného lékaře [všeobecného nebo specializovaného lékaře]. Výkon činností zubního lékaře vyžaduje získání dokladu o dosažené kvalifikaci uvedeného v příloze V bodě 5.3.2. [...]

3. Členské státy zajistí, aby zubní lékaři měli právo na přístup k činnostem prevence, diagnózy a léčby anomálií a nemocí zubů, úst, čelistí a souvisejících tkání a k výkonu těchto činností v souladu s předpisy a pravidly profesní etiky k referenčním dnům uvedeným v příloze V bodě 5.3.2.“

Maltské právo

15 Článek 2 Att dwar il-Professjonijiet tas-Saħħa (Kapitolu 464 tal-Liġijiet ta' Malta) [zákon o zdravotnických povoláních (kapitola 464 maltské Sbírký zákonů)] definuje „odborníka vykonávajícího nelékařské zdravotnické povolání“ jako „zdravotnického pracovníka zapsaného do rejstříku nelékařských zdravotnických povolání uvedeného v článku 28“.

16 Článek 25 odst. 1 tohoto zákona stanoví:

„Oprávnění k výkonu jakéhokoli nelékařského zdravotnického povolání vzniká zápisem do příslušného rejstříku vedeného [RNZP] podle ustanovení tohoto zákona.“

17 Článek 28 odst. 1 daného zákona uvádí:

„[RNZP] vede pro každé z nelékařských zdravotnických povolání uvedených v příloze III zvláštní rejstřík, [...] do kterého se na žádost dotyčné osoby запиše jakýkoli občan Malty nebo členského státu, který má:

- a) příslušnou kvalifikaci pro povolání, pro něž je veden zvláštní rejstřík, kterou získal na Maltské univerzitě nebo ve vzdělávacím zařízení nebo po absolvování vzdělávacího programu organizovaného ministerstvem zdravotnictví, nebo
- b) kvalifikaci získanou v členském státě a uznanou v souladu se zákonem o vzájemném uznávání kvalifikací nebo jakýmkoli právním předpisem přijatým podle uvedeného zákona, nebo
- c) kvalifikaci pro uvedené povolání získanou na jiné univerzitě nebo v jiném vzdělávacím zařízení uznaném [RNZP],

příčemž pro účely takové kvalifikace si může [RNZP] vyžádat, aby dotyčná osoba úspěšně složila odbornou a jazykovou zkoušku.“

18 V příloze III zákona o zdravotnických povoláních (kapitola 464 maltské Sbírký zákonů), ve které jsou vyjmenována nelékařská zdravotnická povolání, je uvedeno povolání zubního technika, ale nikoliv povolání KZT.

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 19 MSZT a J. S. Reynaud podali u předkládajícího soudu návrh na uznání odborné kvalifikace KZT na Maltě. V návrhu se domáhali toho, aby bylo inspektorovi a RNZP nařízeno zaregistrovat na Maltě KZT uznané v jiných členských státech a umožnit těmto technikům vykonávat v tomto členském státě jejich povolání. MSZT a J. S. Reynaud se dále domáhali prohlášení, že KZT mohou své povolání vykonávat bez toho, aby jejich pacient musel mít doporučení od zubního lékaře.
- 20 KZT jsou odborníci v oblasti zubních aparátů, a to i pokud jde o výrobu zubních náhrad nebo umělých zubů, kteří provádí rovněž opravy a úpravy zubních náhrad a protéz.
- 21 MSZT a J. S. Reynaud upřesňují, že činnost vykonávaná KZT nepředstavuje pro pacienty riziko nevratné újmy, neboť pokud je zubní aparát vadný, jediným důsledkem je, že musí být upraven nebo vyměněn.
- 22 Z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že KZT nejsou na Maltě uznáni, a že tedy nemohou v tomto státě vykonávat své povolání, jelikož v tomto členském státě jsou uznáni a zapsáni pouze zubní technici.
- 23 MSZT a J. S. Reynaud se nedomáhají, aby bylo povolání KZT uznáno jako zdravotnické povolání lišící se od povolání zubního technika, nýbrž aby byli KZT zapsáni do rejstříku zubních techniků vedeného RNZP.
- 24 Předkládající soud uvádí, že návrh MSZT a J. S. Reynauda se týká přeshraničního výkonu povolání KZT osobami, které se chtějí usadit na Maltě. Dodává, že maltská právní úprava v tomto ohledu nijak nerozlišuje mezi maltskými státními příslušníky a státními příslušníky jiných členských států, jelikož povolání KZT není uznáno obecně, tedy bez ohledu na státní příslušnost dotyčných osob.
- 25 Vzhledem k tomu, že Prim'Awla tal-Qorti Ċivili (první senát soudu pro občanskoprávní věci, Malta) má za to, že řešení sporu v původním řízení závisí na výkladu článků 49, 52 a 56 SFEU a směrnice 2005/36, rozhodl se přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

- „1) Jsou zákaz uplatňovaný maltskými orgány veřejného zdraví nebo jejich odmítnutí uznat povolání [KZT], které i přes neexistenci právní diskriminace brání osobám z jiných členských států, které podaly příslušnou žádost, prakticky vykonávat jejich povolání na území Malty, neslučitelné se zásadami a ustanoveními právních předpisů upravujícími vytváření jednotného trhu, zejména těmi, které vyplývají z článků 49, 52 a 56 SFEU, a to v situaci, kdy neexistuje žádné nebezpečí pro veřejné zdraví?
- 2) Je směrnice 2005/36 [...] použitelná na [KZT] s ohledem na to, že jediným důsledkem případné vady zubního aparátu je nutnost jeho úpravy nebo výměny, aniž by vznikalo jakékoli nebezpečí pro pacienta?
- 3) Je zákaz uplatňovaný maltskými orgány veřejného zdraví, který je předmětem projednávané věci, způsobilý zajistit dosažení cíle vysoké úrovně ochrany veřejného zdraví, lze-li jakoukoliv vadnou zubní náhradu nahradit bez vzniku nebezpečí pro pacienta?
- 4) Je způsob, jímž inspektor [...] vykládá a uplatňuje směrnici 2005/36 [...] ve vztahu ke [KZT], kteří požádali tytéž maltské orgány veřejného zdraví o uznání, v rozporu se zásadou proporcionality?“

K přípustnosti žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

- 26 Maltská vláda v písemném vyjádření tvrdí, že otázky položené předkládajícím soudem jsou nepřipustné, jelikož byly zaprvé formulovány v příliš rané fázi vnitrostátního řízení, takže účastníci řízení neměli možnost předložit důkazy, zadruhé vychází z nesprávného předpokladu, že činnosti vykonávané KZT nepředstavují nebezpečí pro lidské zdraví, a zatřetí spočívají na nesprávném závěru, že KZT pocházející z jiných členských států nemohou vykonávat odbornou činnost na Maltě.
- 27 Rakouská vláda v písemném vyjádření pochybuje o pravomoci Soudního dvora odpovědět na položené otázky, jelikož spor v původním řízení neobsahuje žádný přeshraniční prvek, neboť MSZT, které podalo žalobu k předkládajícímu soudu, je maltským sdružením.
- 28 V tomto ohledu je třeba připomenout, že na otázky týkající se výkladu unijního práva položené vnitrostátním soudem v právním a skutkovém rámci, který tento soud vymezí v rámci své odpovědnosti, jehož správnost nepřísluší Soudnímu dvoru ověřovat, se vztahuje domněnka relevance. Odmítnutí žádosti podané vnitrostátním soudem je ze strany Soudního dvora možné pouze tehdy, je-li zjevné, že žádaný výklad unijního práva nemá žádný vztah k realitě nebo předmětu sporu v původním řízení, jestliže se jedná o hypotetický problém nebo také jestliže Soudní dvůr nedisponuje skutkovými nebo právními poznatky nezbytnými pro užitečnou odpověď na otázky, které jsou mu položeny (viz zejména rozsudek ze dne 6. září 2016, Petruhhin, C-182/15, EU:C:2016:630, bod 20 a citovaná judikatura).
- 29 Kromě toho je na vnitrostátním soudu, aby rozhodl, v jaké fázi řízení má Soudnímu dvoru předložit předběžnou otázku (rozsudek ze dne 17. dubna 2007, AGM-COS.MET, C-470/03, EU:C:2007:213, bod 45 a citovaná judikatura).
- 30 Pokud jde o skutečnost, že podle rakouské vlády spor v původním řízení údajně neobsahuje přeshraniční prvek, je třeba uvést, že kromě toho, že se otázky netýkají pouze ustanovení Smlouvy o FEU, ale i směrnice 2005/36, se předkládající soud obrátil na Soudní dvůr v rámci řízení týkajícího se legality vnitrostátních ustanovení a zahájeného sdružením zubních techniků, a sice MSZT, přičemž tato ustanovení se netýkají pouze maltských státních příslušníků, ale i státních příslušníků jiných členských států. Proto rozhodnutí, které tento soud přijme v návaznosti na rozsudek Soudního dvora, bude zakládat účinky i vůči posledně uvedeným státním příslušníkům (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 8. května 2013, Libert a další, C-197/11 a C-203/11, EU:C:2013:288, bod 35, a ze dne 15. listopadu 2016, Ullens de Schooten, C-268/15, EU:C:2016:874, bod 51).
- 31 Z toho plyne, že žádost o rozhodnutí o předběžné otázce je přípustná.

K věci samé

- 32 Podstatou otázek předkládajícího soudu, které je třeba zkoumat společně, je, zda ustanovení Smlouvy o FEU, která se týkají základních svobod, a směrnice 2005/36 musí být vykládány v tom smyslu, že brání takové právní úpravě členského státu, jako je právní úprava dotčená v původním řízení, která stanoví, že činnosti zubní technika musí být vykonávány ve spolupráci se zubním lékařem, a to v rozsahu, v němž se tento požadavek v souladu s uvedenou právní úpravou vztahuje na KZT, kteří získali odbornou kvalifikaci v jiném členském státě a chtějí své povolání vykonávat v tomto prvním členském státě.
- 33 Na úvod je třeba připomenout, že směrnice 2005/36 podle svého článku 1 stanoví pravidla, podle nichž členský stát, tedy hostitelský členský stát, který podmiňuje přístup k regulovanému povolání nebo jeho výkon na svém území získáním určité odborné kvalifikace, uznává pro přístup k tomuto povolání a jeho

výkon odborné kvalifikace nabyté v jednom nebo více jiných členských státech, tedy v domovském členském státě nebo domovských členských státech, které jejich držitele opravňují vykonávat v tomto členském státě stejné povolání.

- 34 Podle čl. 3 odst. 1 písm. a) této směrnice se „regulovaným povoláním“ rozumí odborná činnost nebo soubor činností, u níž je přístup k ní nebo její výkon nebo jeden ze způsobů jejího výkonu v členském státě vyhrazen přímo nebo nepřímo na základě právních a správních předpisů držitelům určité odborné kvalifikace. Definice pojmu „regulované povolání“ ve smyslu uvedené směrnice tudíž spadá pod unijní právo (rozsudek ze dne 6. října 2015, Brouillard, C-298/14, EU:C:2015:652, bod 36 a citovaná judikatura).
- 35 Z článku 3 odst. 1 písm. b), c) a e) směrnice 2005/36 vyplývá, že pojem „určitá odborná kvalifikace“, který je uveden v čl. 3 odst. 1 písm. a) této směrnice, zahrnuje všechny kvalifikace osvědčené dokladem o vzdělání, které je specificky zaměřeno na přípravu jeho držitelů na výkon určitého povolání (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. října 2015, Brouillard, C-298/14, EU:C:2015:652, bod 38).
- 36 Jak vyplývá z předkládacího rozhodnutí, doklad o vysokoškolském vzdělání, který je v článku 28 zákona o zdravotnických povoláních (kapitola 464 maltské Sbírkky zákonů) požadován pro přístup k nelékařským zdravotnickým povoláním, je specificky zaměřen na přípravu jeho držitelů na výkon takových povolání. V příloze III uvedeného zákona je přitom mezi nelékařskými zdravotnickými povoláními uvedeno povolání zubního technika.
- 37 S výhradou přezkumu dodržení čl. 3 odst. 1 písm. b), c) a e) směrnice 2005/36, pokud jde o požadavky na odbornou kvalifikaci zubních techniků, které stanoví maltské právo, ze strany předkládajícího soudu, je tudíž třeba konstatovat, že povolání zubního technika je na Maltě regulovaným povoláním ve smyslu čl. 3 odst. 1 písm. a) této směrnice.
- 38 Vzhledem k tomu, že na povolání zubního technika se ustanovení kapitol II a III hlavy III směrnice 2005/36 nevztahují, podléhá tedy obecnému systému uznávání dokladů o odborné kvalifikaci, který je stanoven v kapitole I této hlavy, a zejména článkům 10 až 14 této směrnice.
- 39 Článek 13 odst. 1 první pododstavec uvedené směrnice stanoví, že pokud je v hostitelském členském státě přístup k regulovanému povolání nebo jeho výkon podmíněn držením zvláštní odborné kvalifikace, povolí příslušný orgán tohoto členského státu přístup k tomuto povolání a jeho výkon žadatelům za stejných podmínek, jaké se vztahují na jeho vlastní státní příslušníky, pokud jsou držiteli osvědčení způsobilosti nebo dokladu o dosažené kvalifikaci podle článku 11 téže směrnice, který jiný členský stát požaduje k získání přístupu k tomuto povolání a jeho výkonu na svém území.
- 40 Výraz „toto [stejně] povolání“, který je uveden v čl. 13 odst. 1 prvním pododstavci směrnice 2005/36, musí být chápán tak, že se týká povolání, která jsou v domovském členském státě a v hostitelském členském státě totožná, obdobná, nebo v určitých případech jednoduše rovnocenná co do činností, které zahrnují (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 19. ledna 2006, Colegio de Ingenieros de Caminos, Canales y Puertos, C-330/03, EU:C:2006:45, bod 20).
- 41 Předkládajícímu soudu přísluší zohlednit každou činnost vykonávanou v obou dotyčných členských státech v rámci dotčeného povolání, a sice povolání zubního technika na Maltě a povolání KZT v jiném členském státě, aby určil, zda se skutečně jedná o „[stejně] povolání“ ve smyslu čl. 13 odst. 1 prvního pododstavce směrnice 2005/36 (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 19. ledna 2006, Colegio de Ingenieros de Caminos, Canales y Puertos, C-330/03, EU:C:2006:45, bod 20).
- 42 V tomto ohledu je třeba konstatovat, že ze spisu předloženého Soudnímu dvoru vyplývá, že příslušné maltské orgány ve věci v původním řízení neodepírají KZT přístup k povolání zubního technika, neboť mají za to, že činnosti vykonávané KZT a jejich odborné kvalifikace odpovídají činnostem a kvalifikacím zubních techniků na Maltě.

- 43 Za těchto podmínek a s výhradou ověření, které musí předkládající soud provést podle kritérií uvedených v bodě 41 tohoto rozsudku, nelze vyloučit, že povolání zubního technika a povolání KZT jsou považována za „[stejně] povolání“ ve smyslu čl. 13 odst. 1 prvního pododstavce směrnice 2005/36.
- 44 Kromě toho okolnost uvedená v předkládacím rozhodnutí, že kvalifikace KZT požadované domovským členským státem jdou nad rámec kvalifikací požadovaných pro zubního technika, jehož povolání je regulováno v hostitelském členském státě, není v tomto ohledu relevantní.
- 45 Za těchto okolností je třeba zkoumat požadavek stanovený maltskou právní úpravou, podle kterého musí být činnosti zubních techniků na Maltě vykonávány ve spolupráci se zubním lékařem, neboť tito technici nejsou oprávněni pracovat s pacienty přímo bez doporučení od takového lékaře.
- 46 V tomto ohledu je třeba konstatovat, že podmínky pro výkon povolání zubního technika nebo povolání KZT nejsou jako takové harmonizovány směrnicí 2005/36.
- 47 Jak měl totiž v podstatě generální advokát za to v bodě 13 svého stanoviska, z článku 4 směrnice 2005/36, vykládaného ve světle bodu 3 odůvodnění této směrnice, vyplývá, že hostitelskému členskému státu přísluší stanovit podmínky pro výkon regulovaného povolání v souladu s unijním právem.
- 48 Osoba vykonávající povolání KZT v domovském státě se tudíž nemůže dovolávat směrnice 2005/36, aby bránila uplatnění požadavku, že povolání zubního technika musí být vykonáváno ve spolupráci se zubním lékařem, což je požadavek dotčený v původním řízení.
- 49 Jak v podstatě uvedl generální advokát v bodě 13 svého stanoviska, opačné řešení by znamenalo nutit členský stát k tomu, aby podmínky pro výkon povolání upravil podle podmínek existujících v jiných členských státech, a umožnilo by používat tuto směrnici jako prostředek k obcházení podmínek pro výkon regulovaných povolání, které však nebyly předmětem harmonizace.
- 50 I když je pravda, že některé činnosti vykonávané KZT mohou spadat pod činnosti vykonávané zubním technikem a že článek 4f směrnice 2005/36 stanoví za určitých podmínek částečný přístup k výkonu odborné činnosti, je třeba každopádně připomenout, že žalobci v původním řízení nikdy nepožadovali částečný přístup k povolání zubního lékaře v souladu s odst. 1 písm. a) tohoto článku.
- 51 Ač není třeba rozhodnout o otázce, zda by byl takový částečný přístup v projednávaném případě právně možný, je tak nutno konstatovat, že za podmínek věci v původním řízení se článek 4f směrnice 2005/36 nepoužije.
- 52 Kromě toho je třeba posoudit, zda je požadavek, aby bylo povolání zubního technika vykonáváno ve spolupráci se zubním lékařem, v souladu se Smlouvou o FEU, pokud jde o aspekty podmínek pro výkon povolání zubního technika nebo povolání KZT, které nejsou harmonizovány směrnicí 2005/36.
- 53 V tomto ohledu je třeba připomenout, že členské státy musí při výkonu svých pravomocí, v rámci kterých mohou určit podmínky uvedené v předchozím bodě, dodržovat základní svobody zaručené Smlouvou o FEU (obdobně viz rozsudek ze dne 27. června 2013, Nasiopoulos, C-575/11, EU:C:2013:430, bod 20 a citovaná judikatura).
- 54 Je pravda, že podle čl. 168 odst. 7 SFEU, jak je vykládán judikaturou Soudního dvora, unijní právo nezasahuje do pravomoci členských států přijmout ustanovení upravující organizaci zdravotních služeb. Při výkonu této pravomoci však musí členské státy dodržovat unijní právo, zejména pak ustanovení Smlouvy o FEU týkající se základních svobod, která zakazují členským státům zavést nebo ponechat v platnosti neodůvodněná omezení výkonu těchto svobod v oblasti zdravotní péče (rozsudek ze dne 26. září 2013, Ottica New Line, C-539/11, EU:C:2013:591, bod 24 a citovaná judikatura).

- 55 V tomto ohledu je nutno konstatovat, že vzhledem k tomu, že KZT jsou v domovském členském státě oprávněni pracovat s pacienty přímo bez povinného doporučení od zubního lékaře, požadavek takového doporučení, který právní úprava hostitelského členského státu stanoví v případě zubních techniků, může výkon jejich svobody usazování, který je zaručen v článku 49 SFEU, učinit méně přitažlivým.
- 56 Podle ustálené judikatury mohou být omezení svobody usazování, která se použijí bez diskriminace na základě státní příslušnosti, odůvodněna naléhavými důvody obecného zájmu pod podmínkou, že jsou způsobilá zaručit uskutečnění cíle, který sledují, a nepřekračují meze toho, co je k dosažení tohoto cíle nezbytné (rozsudek ze dne 26. září 2013, *Ottica New Line*, C-539/11, EU:C:2013:591, bod 33 a citovaná judikatura).
- 57 Ve věci v původním řízení je požadavek uvedeného povinného doporučení založen na předpokladu, že pouze osoby, které absolvovaly odbornou přípravu v oboru zubního lékařství uvedenou v článku 34 směrnice 2005/36 a mají doklad o základní odborné přípravě v oboru zubního lékařství, jsou dostatečně kvalifikovány k výkonu činností uvedených v čl. 36 odst. 3 této směrnice, tedy činností prevence, diagnózy a léčby anomálií a nemocí zubů, úst, čelistí a souvisejících tkání.
- 58 Za těchto podmínek má povinná účast zubního lékaře při léčbě pacienta, kterému zubní technik poskytuje své služby, zajistit ochranu veřejného zdraví, která představuje naléhavý důvod obecného zájmu, jenž může odůvodnit omezení svobody usazování.
- 59 Je tedy třeba ověřit, zda je zákaz dotčený v původním řízení vhodný k dosažení sledovaného cíle a zda nejde nad rámec toho, co je k dosažení tohoto cíle nezbytné.
- 60 Podle ustálené judikatury Soudního dvora platí, že při posuzování toho, zda členský stát dodržel zásadu proporcionality v oblasti veřejného zdraví, musí být zohledněna skutečnost, že zdraví a život lidí zaujímají první místo mezi statky a zájmy chráněnými Smlouvou o FEU a že členskými státy přísluší rozhodnout o úrovni, na které zamýšlí zajistit ochranu veřejného zdraví, a o způsobu, jímž má být této úrovni dosaženo. Jelikož se tato úroveň může mezi jednotlivými členskými státy lišit, musí být členskými státy poskytnut určitý prostor pro uvážení v této oblasti (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 19. října 2016, *Deutsche Parkinson Vereinigung*, C-148/15, EU:C:2016:776, bod 30 a citovaná judikatura).
- 61 Současně veřejné zdraví vyžaduje při posuzování vnitrostátních opatření směřujících k jeho ochraně zvláštní obezřetnost (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 27. června 2013, *Nasiopoulos*, C-575/11, EU:C:2013:430, bod 27).
- 62 S ohledem na riziko pro zdraví pacienta, které je spojeno se všemi činnostmi uvedenými v bodě 57 tohoto rozsudku, na význam cíle chránit veřejné zdraví a na prostor pro uvážení, který je připomenut v bodě 60 tohoto rozsudku a který mají členské státy při provádění tohoto cíle, je třeba konstatovat, že – jak uvedl generální advokát v bodech 26 až 30 svého stanoviska – požadavek povinného doporučení od zubního lékaře je vhodný k dosažení uvedeného cíle a nejde nad rámec toho, co je k dosažení tohoto cíle nezbytné.
- 63 S ohledem na výše uvedené úvahy je třeba na položené otázky odpovědět, že článek 49 SFEU, čl. 4 odst. 1 a čl. 13 odst. 1 první pododstavec směrnice 2005/36 musí být vykládány v tom smyslu, že nebrání takové právní úpravě členského státu, jako je právní úprava dotčená v původním řízení, která stanoví, že činnosti zubní technika musí být vykonávány ve spolupráci se zubním lékařem, a to v rozsahu, v němž se tento požadavek v souladu s uvedenou právní úpravou vztahuje na KZT, kteří získali odbornou kvalifikaci v jiném členském státě a chtějí své povolání vykonávat v tomto prvním členském státě.

K nákladům řízení

- 64 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (třetí senát) rozhodl takto:

Článek 49 SFEU, čl. 4 odst. 1 a čl. 13 odst. 1 první pododstavec směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/36/ES ze dne 7. září 2005 o uznávání odborných kvalifikací, ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/55/EU ze dne 20. listopadu 2013, musí být vykládány v tom smyslu, že nebrání takové právní úpravě členského státu, jako je právní úprava dotčená v původním řízení, která stanoví, že činnosti zubní technika musí být vykonávány ve spolupráci se zubním lékařem, a to v rozsahu, v němž se tento požadavek v souladu s uvedenou právní úpravou vztahuje na klinické zubní techniky, kteří získali odbornou kvalifikaci v jiném členském státě a chtějí své povolání vykonávat v tomto prvním členském státě.

Podpisy.